

Grannar som en gång var samma land

Berättelse

Sverige och Finland är grannländer. De ligger nära varandra i norra Europa. I dag är de två olika länder. Men förr var de ett enda land. Det varade mycket länge – i nästan 700 år. Den tiden slutade år 1809.

År 1809 blev det fred efter ett krig. Freden skrevs i en stad som heter Fredrikshamn. Det var den 17 september 1809. Då lämnade Sverige ifrån sig Finland och Åland till Ryssland. Området blev Storfurstendömet Finland. Sverige blev mycket mindre. Sverige förlorade ungefär en tredjedel av sitt land. Landet förlorade också ungefär en fjärdedel av sin befolkning, alltså omkring 800 000 personer.

I norr fick man en ny gräns. Gränsen följde tre älvar: Torne, Muonio och Könkämä. Nästan samma gräns finns kvar i dag. Vid gränsen ligger två städer alldeles intill varandra: Haparanda i Sverige och Torneå i Finland. De kallas tvillingstäder.

I dag finns starka band mellan länderna. I Finland talar man både finska och svenska. Båda är nationalspråk. Knappt 290 000 personer i Finland har svenska som modersmål. De kallas finlandssvenskar. Också i Sverige är finska ett viktigt språk. Sedan år 2000 är finska ett av Sveriges fem nationella minoritetsspråk. Många i Sverige har finländsk bakgrund – ungefär 700 000 personer.

Sverige och Finland samarbetar mycket. Båda länderna är med i EU. Båda är också med i försvarsalliansen Nato. Finland gick med år 2023 och Sverige år 2024. De är inte längre samma land, men de är fortfarande nära grannar.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
grannland	ett land som ligger nära ett annat land
krig	när två länder slåss mot varandra
fred	när ett krig tar slut
förlora	att inte vinna; att tappa något
befolkning	alla människor som bor i ett land
storfurstendöme	ett område med eget styre, men under en kejsare
gräns	den linje där ett land slutar och ett annat börjar
älv	ett stort vattendrag; en stor flod
tvillingstad	en stad som ligger alldeles intill en stad i ett annat land
nationalspråk	ett officiellt huvudspråk i ett land

ORD**FÖRKLARING**

minoritetspråk

ett språk som en mindre grupp i landet talar

Läsförståelsefrågor

1. Hur länge var Sverige och Finland samma land?
 1. I ungefär 50 år.
 2. I nästan 700 år.
 3. I ungefär 100 år.
2. Vad hände år 1809?
 1. Sverige och Finland blev ett enda land.
 2. Sverige lämnade ifrån sig Finland och Åland efter ett krig.
 3. Finland gick med i Nato.
3. Var drogs den nya gränsen i norr?
 1. Längs en stor sjö.
 2. Längs tre älvar: Torne, Muonio och Könkämä.
 3. Mitt i havet.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. I Finland är både finska och svenska nationalspråk.
 2. Sverige gick med i Nato före Finland.
 3. Alla i Sverige talar finska.
5. Vad kallas personer i Finland som har svenska som modersmål?

Diskussionsfrågor

- Vilka länder är grannar till ditt hemland? Hur är banden mellan er?
- Har du hört finska eller svenska talas i Sverige eller i Finland?
- Varför kan det vara bra att grannländer samarbetar?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om ett grannland till ditt hemland. Var ligger det, och vad vet du om förhållandet mellan länderna?